

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ – ВРАЦА

Отчет за дейността през 2021 година

През 2021 г. Регионална библиотека „Христо Ботев“ - Враца успя да се справи с трудностите, породени от пандемичната обстановка около Covid-19 и регистрира повишен брой посещения и нови читатели. Въведените ограничения продължиха да затрудняват някои процеси в дейностите на библиотеката, но пък ни провокираха да подобрим, надградим и инициираме други, които да ни позволят да останем свързани с нашите потребители. Умело успяхме да пренесем традиционните подходи и методи за насърчаване на четенето в онлайн среда.

Културната институция продължи да използва активно разнообразните си дигитални канали, за да предоставя достъп до култура на потребителите си дори във времето на социална изолация.

Екипът откри нови възможности за работа с различните публики. Разнообразните формати изградиха нов облик на библиотека, съчетаващ традиционен достъп до култура и знания и съвременен технологичен подход. Това допринесе за привличането на още потребители и увеличи броя на читателите и ползвателите на библиотечни услуги.

Разделен в няколко направления, отчетът показва изпълнение на поставените основни задачи за 2021 година.

I. Библиотечни дейности

1. Комплектуване и организация на библиотечните фондове и каталози

Комплектуването на фондовете е основна и неизменна задача на Регионална библиотека „Христо Ботев“.

В края на 2021 година фондът на библиотеката наброява 271 095 библиотечни документи на стойност 604 175,89 лв. от всички отрасли на знанието и на различни носители на информация. Като: научна -58.4%; художествена -31.3%; детска научно-популярна - 4%; детска художествена литература -6.3%. Спазено е едно добро съотношение на художествени и отраслеви БД.

През годината новите постъпления са 3 517 библиотечни документа на стойност 51 533,87 лв / + 178 спрямо 2020 година/от

които 3 326 книги, 68 периодични издания, 64 графични издания, 13 бр. компактдискове, 2 бр. DVD, 44 т. нотни издания.

През 2021 г. в библиотеката от дарения са постъпили 1574 БД на стойност 26 974,61 лв.

За поредна година щедро дарение направи Мая Трифонова – 43 тома от френскоезични автори, преведени на български език на обща стойност 615 лв., книги от личната библиотека и своята авторска книга „Подритнати камъчета”- 10 екз.

По повод 24 май Топлофикация Враца направи дарение на РБ „Христо Ботев” и беше закупена литература на стойност 210,81 лв. Национален дарителски фонд „13 века България” дари 160 т. от всички отрасли на знанието за попълване на библиотечния фонд. В края на изтеклата година 200 лв. за закупуване на нови книги дари и Ангел Кунов.

През 2021 г. даренията от Сдружение „Градски читални” са 213 т. от различни отрасли на знанието на български и английски език.

От Фондация „Глобални библиотеки” получихме отраслева литература.

Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров” дари за отдел Изкуство специализирана литература, ноти и CD. Фондация „Петко Стайнов Груев” дари партитура за отдел „Изкуство”.

Местни автори, издали свои произведения с подкрепата на фонд „Култура” към Общински съвет - Враца, дариха авторски книги: Виктория Иванова, Сияна Дичева, Росен Найденов, Георги Цветков Каменов и Анета Дилова.

От местни автори от областта получихме техни авторски книги: Валентина Панова, Красимира Йончева, Любомир Иванов Каменов, Иванка Гъонова, Иван Борисов, Ивана Захариева, Мартен Калеев, Илиян Нисторов.

Значими дарения от личната си библиотека направиха Румяна Косева Тошкова, Петър Енчев, Анелия Николова, Цвети Владимирова Николова, Изабел Желязкова, Иван Савчев, Йоана Николаева, Даян Велковски, Йоана Тошева, Никол Владимирова и др. Сияна Владимирова Каменова дари „Приказна колекция” от 100 екз. на Дисни.

Не на последно място трябва да отчетем и придобитите по депозит от НБКМ 219 т. за 2 690,87 лв.

В изпълнение на Правилата за реализиране на проекти за финансова подкрепа на библиотеките при обновяване на фондовете им с книги и други информационни източници по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” 2021 кандидатствахме с проектно предложение пред МК и придобихме БД на стойност 15 245 лв. В проектното предложение включихме 69 издателства със 710 заглавия, като приоритет имаха произведения на български автори, а заглавията от едно издателство не надвишаваха 10% от общия брой.

В изпълнение на Договор № РД11-06-812/17.09.2021г. между МК и РБ „Христо Ботев”- Враца комплектувахме книги и други информационни източници от различни области на знанието /прилож. КДФФ/ - общ отдел, философия, психология, религия, социология, политология, право, педагогика, икономика, техника, математика, медицина, приложни науки, изкуство, архитектура, езикознание, литературознание, география, история и др., библиографски и краеведски изследвания, литература от списъците с препоръчителни автори за четене в училище, научно – популярна и художествена литература за деца и за възрастни от български и чуждестранни автори. Набавени са ценни справочни издания, речници, учебници от различни висши учебни заведения, както и учебни помагала и ръководства от различните отрасли на знанието. В проекта са включени не само книги, но и ноти, пътеводители, албуми.

Постъпилите в библиотеката заглавия по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” 2021 – 1 168 БД са надлежно регистрирани и обработени според библиотечните стандарти и предоставени за ползване от нашите читатели.

В изпълнение на Заповед на Директора №11/10.03.2021 г. извършихме частична инвентаризация на фонд „Заемна за дома – Подръчен отдел „Обществени науки” с обем 5 549 т. от общия фонд. Изготвени са актовете за отчисления на установените липси, остойностени, разпределени по отрасли на знанието и езици, отразени са в каталозите, инвентарните книги и книгите за движение на фонда. Изработен е констативният протокол за

инвентаризацията, като липсите са в рамките на допустимите според нормативните документи. Общо отчислени по причина липси при инвентаризация са 232 т. на стойност 147,70 лв. , физически изхабени от фонд „Подръчен” на Заемна за дома и Филиал – Подръчен 138 т. на стойност 137,08 лв. От фонд „Читалня – Периодика” през изминалата година са отчислени по причина „остарели по съдържание” периодични издания на руски език 1 667 т. на стойност 267,46 лв.и чуждоезиковата периодика – 852 т. за 138,87 лв. През годината са заменени 246 т. физически изхабени книги от фонда на библиотеката със същите получени от дарения, но в по-добро физическо състояние.

Отдел „КОК” изготви статистиката за 2021 г. за състоянието на фонда на библиотеката и колекциите на отделите в общата КДБФ и в книгите за движение на библиотечните фондове на отделите по структурата на библиотеката.

Абонаментът за 2021 г. на периодични издания - вестници и списания общо е 74 заглавия на стойност 6 176,37 лв., от тях 17 заглавия на стойност 934,02 лв. са абонирани по Програма „Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност” на Министерството на културата. В края на 2021 г. е направен абонамент за 2022 г. на стойност 6 212,37 лв. за 74 периодични издания - 26 вестника и 45 списания от всички области на знанието и съобразно читателските интереси, в т.ч. ежедневници, седмичници и 3 регионални вестника.

2. Библиотечна, справочно-библиографска и информационна дейност

През отчетния период Регионална библиотека има 68 999 посещения /малко повече от предходната година, когато са били 60 160/ от реални читатели в залите на библиотеката и 207 241 виртуални от потребители, които са се възползвали от електронните ни информационни ресурси. Онлайн посещенията продължават да бъдат много повече от реалните посещения, което се дължи на въведените противоепидемични мерки в библиотеката. Раздадени са 117 523 библиотечни документа, което също е повече от предходната тежка година, но пак не е достатъчно /100 009 библиотечни

документа са били през 2020 година/. Регистрирани са 5000 читатели, което се дължи вероятно на факта, че последната година на пандемия, в която социалният живот бе силно ограничен, хората се обърнаха към книгите и четенето /ръст с около 600 човека, за сравнение - 4 423 читатели за 2020 година/.

При заетите библиотечни документи най-голям е дялът на книгите - 80%; периодични издания - 15% и други носители - 5%. Тук съотношението се запазва както през предходните години.

Значително е увеличено търсенето на информация от електронните бази данни - най-голям дял от тях се пада на ученици - 46 %; студентите са 33.2%; работещите-16.8% и други категории - 4%.

Броят на справките, направени през годината е: устни - 17 376, търсене в автоматизираните БД и каталози - 18752.

От дистанционните услуги, като презапис на книги по телефона, са се възползвали - 1 206 читатели, а от презапис по e-mail - 46, изпълнени резервации – 256. Чрез модул „Моята библиотека“ са отчетени 73 заявки за заемане на БД и са направени 23 презаписа.

Посещенията на уебсайта www.libvratsa.org за отчетния период са 38 032 – от 24 569 уникални потребители. Информационният портал, създаден по проект „Трансграничен център за информация и комуникация Долж -Враца“ <http://iportal.libvratsa.org/wp/>, регистрира 24 229 посещения от 14 010 уникални потребители.Посещения на блог art.libvratsa.org - 16 488 – от 8 347 уникални потребители.

През 2021 година сайтът „Карта на времето” е посетен от 91 727 активни потребители. Новите посетители са 89 561 (уникални). Средно на ден сайтът е посещаван от 249 потребители. Общият брой посещения за периода е 128 492.

Освен от България, посещения се отчитат и от САЩ, Великобритания, Италия, Испания, Германия, Гърция, Австрия, Франция и Канада. Най-активни сред потребителите в България са от София.По-голямата част от потребителите са мъже – 54,15% .

Сайтът се посещава най-често от потребители на възраст от 25 до 34 години и 18 – 24 г., следвани от 35-44 г.

Посетителите влизат в сайта през:мобилни устройства – 73,99%, настолни компютри – 23,41% и таблет - 2.40%.

В края на 2021 броят на публикуваните обекти значително нараства, както и пълнотата на страниците и историите, които са 1800:10 425 – снимки във фотоалбуми; 1441 – заглавни снимки; 90 – PDF файла; 780 - пълнотекстови документа – статии и откъси от книги, краеведски и фолклорни текстове; 905 – аудиофайла; 140 – видеа.

На разположение на ползвателя са 13630 документа, обединени в 1800 истории!

Броят хора, които са посетили официалната страница на библиотеката във Фейсбук през 2021 г. са 93 546. Към 31 декември 2021 г. страницата на библиотеката има 3600 привърженици, като през изминалата година броят на хората, които са харесали страницата е нараснал с 520. Средно на ден достига до 1 000 потребители в социалната мрежа. По-голямата част от тях са жени на възраст от 25 до 44 години.

Така чрез използване на новите технологии за общуване, изпълняваме основната си цел - да бъдем полезни, да получаваме обратна връзка и да увеличим каналите си за комуникация с публиките. Ежедневно се вслушваме в препоръките и мненията на нашите приятели, разговаряме и споделяме.

Обобщените статистики показват пътя на обществената библиотека - все по-достъпна до хората чрез новите технологии. Усилията на екипа през последните години да направи голяма част от фондовете и ресурсите си достъпни за повече хора чрез различни видове електронни услуги са успешни.

Включването на електронни четци в обслужването е поредна стъпка към бързото внедряване на нововъведенията в света на книгите и технологиите в отговор на потребностите на нашите читатели. Тези устройства предлагат един удобен алтернативен начин за четене. Екранът им наподобява истинска хартия, а буквите са изписани като с мастило, затова визуално усещането е за съвсем реална страница от обикновена книга. Устройствата могат да се ползват само на място в отдел „Обща читалня”. Основният акцент при комплектуването на електронни книги е насочен върху заглавията от енциклопедичен и справочен характер.

И през 2021 г. използването на режим за достъп до Правно-информационната система се оказва изключително полезен. Освен ревизирана нормативна документация, системата предлага готови формуляри на документи, много често търсени от потребителите.

Достъпът до Европейско право, нови изисквания за работа с лични данни, казуси по гражданско-процесуални иски и документация по решения и давления на ведомствени органи също е полезен за потребителите.

През 2021 година библиотеката предлага на своите читатели безплатен достъп до образователната онлайн платформа „Уча.се“. Материалите в нея следват официалната училищна програма и са съобразени с държавните образователни стандарти.

Регионалната библиотека полага усилия да удовлетвори потребностите на населението на град Враца за равен и лесен достъп до култура. Предоставя проверена информация от достоверни източници и възможност за тестване на нови технологични чудеса.

Важен елемент в работата ни е обратната връзка с потребителите. Затова през изминалата година продължихме да изготвяме месечна класация на най-четените книги в отдел „Заемна за дома“, която ежесечно се публикува на страницата във Фейсбук.

II. Информационни технологии

През отчетния период Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца поддържа близо 200 компютърни, периферни и програмируеми устройства. В настоящия момент в библиотеката работят над 180 компютърни устройства, свързани помежду си в локална мрежа и с достъп до Интернет: 34 компютърни конфигурации; 13 преносими компютри; 3 сървърни системи; 13 принтера, от които 1 матричен, 9 монохромни лазерни, 3 цветни лазерни; 3 мултифункционални устройства – 1 цветно лазерно, 1 монохромно лазерно и 1 монохромно мастилено-струйно; 1 скенер за книги; видеоконферентна система; 6 рутера, предоставящи достъп до безжичен интернет; 7 комутатора (суича); 1 UPS устройство; 3 мултимедийни проектора; интерактивна бяла дъска; 4 таблета; 3 смартфона; 3 електронни четяща; 2 баркод скенера; 3 телевизора и един подвижен монитор

със стойка; 3 дрона; 1 VR очила; 10 робота „Финч“; 6 робота тип пчеличка „Bee Bot“.

През 2021 година бяха закупени 2 настолни компютърни конфигурации, 2 преносими компютъра и мултифункционално копирно устройство. С новозакупената техника бяха подменени компютри в отделите Счетоводство, Изкуство, Дирекция и ИТ.

През цялата отчетна година при възникнала необходимост и по план на компютърната техника е правена своевременно хардуерна и софтуерна профилактика.

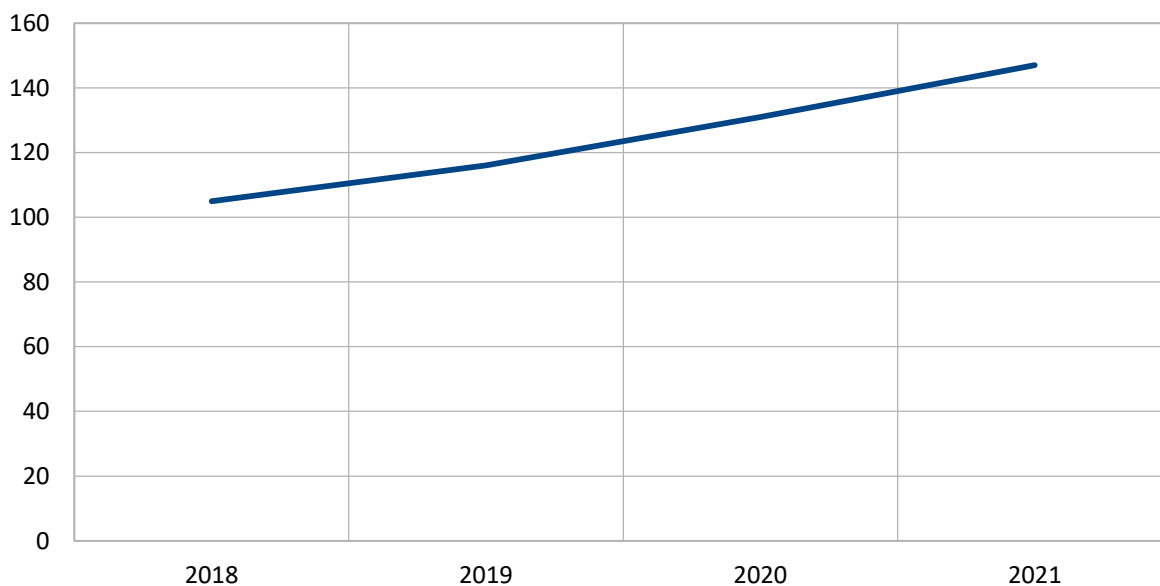
Своевременно са отстранявани неизправности в компютърната техника и мрежа, така че да не се налага престой или да се спира обслужването и работата на библиотечните специалисти. 75 са дейностите по сервиз на хардуера и включват ремонт на компютри, принтери, монитори, мрежови устройства, подмяна на мрежови кабели, разместване на компютри.

През ноември бе направена пълна ревизия на вътрешната мрежа на библиотеката, като бяха проверени всички мрежови устройства и тествани кабелните връзки.

Общо 37 са дейностите по поддръжка – закупуване на консумативи и подмяна на периферни устройства- клавиатури, мишки, камери, тонер касети, баркод четци и др.

Сравнителен анализ на данните от предходните години показва, че дейностите по подновяване, сервиз и поддръжка на компютърната техника бележат ръст с всяка изминала година. Причината за това от една страна е повишаване на количеството техника в библиотеката, от друга страна информационните технологии стават все по-съществена и значима част от живота и бита на хората, повишава се ползването, съответно увеличават се и дейностите по осигуряване на нейната изправност.

Брой дейности по хардуерна поддръжка

През отчетната 2021 година библиотеката закупи и бе инсталирана нова версия на библиотечния софтуер „Автоматизирана библиотека“. Със съдействието на фирма „РС-ТМ“ на всички компютри, работещи с АБ бяха направени нужните настройки и инсталирани нужните програми.

През отчетния период отдел Информационни технологии продължи да изпълнява своите рутинни дейности по инсталиране и поддръжка на системен и приложен софтуер. Инсталиран бе системен и приложен софтуер на новозакупените 2 персонални и 2 преносими компютъра, инсталиран бе софтуер за работа и на новозакупеното мултифункционално устройство на компютър в отдел КЕККД и на преносим компютър в Зала за тийнейджъри.

С увеличаването на количеството компютърна техника, логично се увеличават и дейностите по нейното осигуряване със системен и приложен софтуер, както и дейностите по осигуряване на неговото добро функциониране. Тези дейности включват: ежемесечно преизграждане и осигуряване на базите данни, поддръжани в библиотеката посредством библиотечния софтуер „Автоматизирана библиотека“; ежеседмичен запис на архивно копие върху външен твърд диск на информацията от файлов сървър и уеб сървър на библиотеката; постоянна администрация и сервиз при нужда на модулите на библиотечния софтуер „АБ“; ежедневни дейности по софтуерна профилактика и

актуализация на компютрите в библиотеката; преинсталиране на операционна система и приложен софтуер на компютри при възникнала необходимост; инсталиране на нов приложен софтуер при необходимост; администраторски дейности по поддръжката на услугите хостинг и домейн за сайта и информационния портал; подновяване на лицензите на антивирусните програми за сървърите и компютър в счетоводството.

Библиотеката разполага с общо 46 компютърни системи в употреба, на които има инсталиран системен и приложен софтуер и 6 резервни компютърни системи, които могат да бъдат използвани при нужда от добавяне или подмяна на работещите. На двата сървъра и на 18 от компютрите е инсталиран и библиотечен софтуер, чрез който специалистите в отделите попълват и ползват Бази данни. За потребители разполагаме със 7 персонални и 9 преносими компютъра, като персоналните са разположени съответно в отделите Заемна за дома – 2 броя, Обща читалня – 2 броя, Филиал Дъбника – 2 броя и Детски отдел – 1 бр. Преносимите компютри са в Зала за тийнейджъри. В момента в библиотеката се поддържат 9 основни Бази данни, 47 класификатори, а модулите на библиотечния софтуер „АБ“ са 16 (Модул „Приемане на данни“ не функционира в новата версия).

Отдел „Информационни технологии“ извършва и експертно-консултантска дейност по въпроси, свързани с автоматизация на библиотечните дейности.

Информационните технологии вече са неразделна част от всяка сфера на обществения живот и Регионална библиотека - Враца напълно отговаря на нуждите на потребителите си от нов вид информационни и образователни услуги.

III. Издателска дейност

През отчетния период в отделите „Краезнание“, „Изкуство“, СБИО и „Обща читалня“ бяха подготвени препоръчителни списъци и информационни бюлетини, отразяващи читателските търсения, свързани с актуални теми, годишнини и събития.

Издаден е сборникът „**Памет и паметници**“ от поредицата „Наследство“ на Регионална библиотека.

Сборникът **„Памет и паметници“** съдържа материали от Седемнадесета регионална краеведска конференция, която се организира от Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца и Регионално управление на образованието – Враца, проведена онлайн на 20 ноември 2020 г. Сборникът събира 30 разработки, посветени на темата за културното измерение на понятието „памет“ и многобройните интерпретационни възможности, които предлага: от знаковото минало и наративната традиция до знаците и белезите на личностната идентичност, каквито са лингвистичните белези; от монументално-скулптурните, архитектурните, културно-историческите паметници, през писмения документ, вестника и книгата, до художественото проявление на устното слово; от традиционния носител на информация до електронно родения отпечатък, който всеки от нас оставя. Техни автори са представители на културните институции от Северозападна България – регионалните библиотеки, музеите и архивите от Видин, Монтана, Враца, историческите музеи в Оряхово и Правец, читалищните библиотеки от региона, ученици от СУ „Козма Тричков“ и Професионална гимназия по транспорт „Коста Петров“, студенти от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, представители на Регионално краеведско дружество – Враца, краеведските дружества от Мездра и Бяла Слатина, изследователи от БАН.

IV. Културна дейност

През 2021 година кампанията, организирана съвместно с най-големия сайт за четене Аз чета #ВкъщиСъмИЧета продължи.

Съвместната инициатива за представяне на автори онлайн доказва, че дори във времето на социална изолация обществената библиотека продължава да бъде предпочитан партньор и новатор, като използва възможностите, предлагани от дигиталната среда за достъп на потребителите си до литература и изкуство.

В кампанията са представени Георги Тошев, Виктория Бешлийска, Милен Халъов, Захари Карабашлиев.

Разнообразната палитра от хора на словото и изкуството, която беше предоставена на потребителите под формата на онлайн

разговор, успя да обхване широк спектър от читатели и да отговори на потребностите им от култура. Срещите, макар и във виртуална среда, получиха отлични отзиви, а дигиталните платформи позволиха на един иначе съвсем традиционен разговор между читатели и гости да прехвърли границите на залите и сградите и да направи съпричастни хора от всички точки с интернет покритие. Записи на онлайн разговорите остават достъпни на фейсбук страницата на библиотеката, в youtube канала на „Аз чета“ и се превръщат в едно от най-гледаното и споделяно съдържание в социалната мрежа на Регионална библиотека - Враца.

„Лято в библиотеката 2021“

Лято, пълно с предизвикателства, подари Регионална библиотека „Христо Ботев“ на децата на Враца.

Акцентът на тазгодишната програма „Лято в библиотеката“ бе насочен върху инициативи, които стимулират творческото и научно мислене, креативността и талантите. Малчуганите активно се включиха в приказна лятна читалня на открито в градинката зад паметника на Христо Ботев, а по-големите в забавна научна лаборатория за лесни експерименти и архитектурна работилница за пътешественици. Тийнейджърите намериха своето призвание в Академията по графичен дизайн.

В помощ на извънкласните дейности по интереси екипът на библиотеката разработи интерактивна игра „Книжно колело“ за насърчаване на четенето на учениците от II до IV клас. В периода 16-30 юни общо 114 ученици се включиха в играта с предизвикателства, при която всяка активност ги препращаше към интересни заглавия и книжни поредици, подходящи за тяхната възраст.

Лятна академия по Графичен дизайн предизвика тийнейджърите, които искаха да тестват своите умения в сферата на дизайна и художественото оформление. От 20 юли, в продължение на 6 седмици, участниците създаваха реален проект под менторското ръководство на Мария Георгиева – графичен дизайнер с над 10 години опит в международна среда и огромно желание да предаде своя опит на младежите от Враца.

Всеки четвъртък в периода от 17 юни до 15 юли в „Детски отдел“ и във филиала на Регионална библиотека малки архитекти сглобяваха 3D макети на емблематични сгради като: Емпайър Стейт Билдинг, Айфеловата кула, часовниковата кула Биг Бен, Статуята на свободата и Бурдж ал-Араб в Дубай в „Детска архитектурна работилница“.

През месец август сутрините в четвъртък продължиха със забавна научна лаборатория за любознателни многознайковци. През STEM обучение нашите експериментатори откриваха невероятните свойства на солта, водата и опознаваха човешкото тяло. Влязоха и в ролята на детективи и сваляха пръстови отпечатащи, не се затрудниха и в разгадаването на тайни послания, написани с невидимо мастило.

Петъците на „Лято в библиотеката“ бяха запазени за читателските клубове за ученици от 11 до 16 години. Тийн Зоната е мястото, където приказливците, можеха свободно да изразят своето мнение и да споделят магията на четенето.

Най-малките приятели на книгите и през тази година имаха възможност да се насладят на вълшебни приказки, прочетени от интересни гости, танцуваха и рисуваха любими герои.

През летните месеци, библиотечните специалисти проведоха общо 35 събития в рамките на програмата „Лято в библиотеката“. Участие взеха общо 1063 деца и тийнейджъри.

Литературен фестивал „Враца-книжен град“

В периода от 23 до 25 септември 2021 година Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца бе домакин на поредица от литературни срещи с интересни личности от книжния свят на България.

Зареждащ старт на „Враца – книжен град“ даде майката на мотозетте Радостина Николова. Харизматичната авторка предизвика третокласниците от НУ „Св. Софроний Врачански“ да развихрят въображението си и да предложат идеи за продължението на детския роман „Шантавия до шия“. Вечерта Регионална библиотека посрещна Мария Касимова-Моасе, която повиши градус на настроението в града. Гостите се насладиха на

умението ѝ да разказва истории, като към тези от книгата „Записки от Шато Лакрот“, тя добави и няколко лични, както и такива, останали засега извън книгата.

В петък сутрин Катя Антонова внесе аромат на Ванилия в библиотеката. Детската авторка почерпи с доза вдъхновение гостуващите деца, като ги запозна с феята от захарницата и нейния приятел Филип, както и с единадесет истински принцеси, които са заживели своя приказен живот в новата ѝ книга „Принцеси наистина“. Вечерта на Мира Добрева събра хора от всякаква възраст, също както нейната книга за столетниците на България привлича различните поколения. Чаровната журналистка сподели част от вълнуващите срещи с нейните герои, тяхната мъдрост и рецепта за дълголетие.

Съботният ден започна с препоръката на Вал Стоева към родителите: „Да оставим децата сами да изберат книгите, които да четат!“. Основателят на сайта detskiknigi.com представи книгата „Да отгледаш читател. Наръчник за родители“ и предостави набор от похвати, с които неусетно да въведем децата в света на книгите още от най-ранна възраст, за да пораснат като четящи млади хора. Тя, Цветана Манева и Георги Тошев поднесоха на врачани шеметен завършек на „Враца – книжен град“. Интимна, лична и много топла бе последната от литературните срещи, в която голямата актриса, очаровала с играта си няколко поколения българи, сподели някои от уроците на нейния живот: „Вярвайте в себе си. Учете децата да повярват в себе си. Нищо не струва това да опитат. Така се пробват възможности, така се възпитават на дисциплина и отговорност.“

Всички срещи бяха излъчени на живо от страницата на РБ „Христо Ботев“ във фейсбук. Записите от срещите са достъпни за всеки, който желае да стане част от преживяването „Враца – книжен град“.

Събитието се осъществи от Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца с медийното партньорство на azcheta.com, detskiknigi.com и openvratsa.bg.

Литературните срещи се реализираха с финансовата подкрепа от фонд „Култура“ при Общински съвет – Враца.

Осемнадесета регионална краеведска конференция
„Памет и паметници“

В конференцията се включиха 50 участници с 38 разработки, посветени на темата „Трапеза и традиции – храни и напитки от Северозападна България“. Хранителният код на Северозапада – история, култура и традиции! В първата сесия бяха представени предимно изследвания на историци и научни работници, посветени на историческите корени на традиционната кухня – местни храни и напитки, употребявани от българите, населяващи този регион, донесени през вековете продукти, суровини и подправки от различни краища на света. Тук чухме и текстове, посветени на индустриалното млекопреработване и консервиране на плодове през първата половина на ХХ в. Втората сесия бе посветена на обредната трапеза и ежедневно селска домашна кухня в миналото и днес, на градските традиции и пренесените от странство рецепти за сладкиши и ликьори, на домашното и индустриално производство на вино и ракия, традицията на билковия чай. Заснети и показани бяха интересни техники за приготвяне на хляб, песил, агне в трап. Коментирани бяха стари бабини рецепти, претворени от млади готвачи в различни кулинарни изложби и състезания.

Културната дейност в Регионална библиотека през 2021 г. бе поставена пред предизвикателство, но въпреки обстоятелствата сме щастливи, че успяхме да осъществим няколко от най-важните събития за нас, свързани основно с насърчаване и популяризиране на четеното, и успяхме да обогатим макар и малко културния живот в града.

**В приложение № 2 са посочени видовете инициативи през 2021г.*

V. Проекти и програми

Проект „Обществената библиотека в 21 век - редизайн на библиотечните услуги“

В изпълнение на договор № РД11-06-94/26.04.2021 по проект „Обществената библиотека в 21 век – редизайн на библиотечните услуги“ с Министерство на културата на основание чл. 61 т. 2 от Закона за обществените библиотеки за изпълнение на отговорности, свързани с координиране дейността на библиотечните ресурси, внедряване на съвременните технологии и координирано изграждане на регионалните библиотечни мрежи, поддържане на краеведски архив, извършване на координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките от региона, участие в програми и проекти, оказване съдействие на Министерството на културата при осъществяване на държавната политика в областта на библиотечно – информационното обслужване в РБ „Христо Ботев“ Враца бяха извършени следните дейности:

1. Обучителен семинар „Редизайн на услуги и пространства в обществената библиотека”, който се проведе в общинските центрове на област Враца – гр. Враца, гр. Бяла Слатина, гр. Мездра, гр. Козлодуй, гр. Криводол, гр. Оряхово и гр. Роман. В него участваха 95 библиотекари от читалищните библиотеки от населените места в област Враца. По време на семинара те се запознаха с инструменти, подходи и възможности за внедряване на нови услуги при работа в онлайн среда и реорганизиране на библиотечните пространства. Семинарът акцентира върху повишаване на дигиталната компетентност на служителите в библиотеките от областта, разработване на подходи за учене през целия живот и възможностите за реорганизиране и обновяване на библиотечните колекции.

2. Посещение на място в библиотеките от област Враца

Методическа помощ на място в библиотеките на област Враца бе извършена в следните населени места: с. Камено поле, с. Кунино, с. Горно Пещене, с. Тлачене, с. Върбица, с. Комарево, с. Градешница, с. Главаци, с. Курново, с. Девене, с. Лик, с. Лесура, с. Оходен, с. Габаре, с. Бърдарски геран, с. Дърманци, с. Боденец, с. Търнава, с. Галиче, с. Михайлово, с. Синьо бърдо, с. Три кладенци, с. Горна Кремена, с. Лютидол, с. Баница, с. Соколаре, с. Тишевица, с. Гложене, с. Радовене и с. Рогозен. Прегледана е основната документация на библиотеките и фонда и са дадени

насоки за подобряване организацията на библиотечния фонд, реорганизиране на библиотечните пространства, за попълване на дневник на библиотеката, КДБФ, документация за постъпления и отчисления.

Поради възникнали проблеми и въпроси относно работата с ИКТ и методологията за прочистване и реорганизиране на библиотечните колекции, помощ на място оказахме и в библиотеките в гр. Роман, гр. Мизия, гр. Оряхово, с. Хайредин, с. Софрониево, гр. Козлодуй, гр. Криводол, гр. Бяла Слатина, с. Долни Вадин, с. Селановци, с. Игнатица и с. Зверино. След провеждането на обучителния семинар служителите от тези библиотеки потърсиха от нас съдействие на място с насоки за подобряване организацията на библиотечния фонд и реорганизиране на библиотечните пространства. В някои от библиотеките се наложи и консултация от специалист по ИКТ с насоки за техническа подготовка за работа в онлайн среда, както и запознаване с някои функции и възможности за работа с Microsoft Word, Excel и PowerPoint, форматиране, разпечатване и сканиране на документи. Експертно-консултантската помощ в тези 12 библиотеки е осъществена с реализирани икономии от транспортни разходи.

3. Двудневно практическо обучение „Основи на библиотечната теория и практика“ за новоназначени библиотекари от област Враца, което се проведе в периода 13 – 21 септември 2021 г., като участниците бяха разделени на три групи – две двудневни обучения в Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца и едно двудневно обучение в НЧ „Н. Й. Вапцаров – 1924“ в гр. Криводол. Във Враца участваха 12 библиотекари от читалищни библиотеки от общините Враца, Мездра, Роман, Мизия, Бяла Слатина и Оряхово, а в Криводол се включиха всичките 11 служители в библиотеките от община Криводол. В първия ден участниците се запознаха с основните процеси в библиотечната дейност и нормативната уредба. Разгледани бяха основните положения в Закона за обществените библиотеки, Наредба №3/18.11.2014 г. за съхраняването, ползването и разпореждането с документи от библиотечния фонд и Регистъра на обществените библиотеки на Министерството на културата. Практическата част на обучението акцентира върху спецификата на индивидуалната и груповата регистрация на библиотечния фонд, включваща работа с Книга за движение на библиотечния фонд, Инвентарна книга и водене на Дневник на библиотеката. Втория ден беше насочен към ИКТ и запознаване с най-често

използваните функции и възможности за работа с Microsoft Word, Excel и PowerPoint, както и форматиране, разпечатване и сканиране на документи.

4. Създаване на мобилна версия на сайт „Карта на времето”

За да достигнем до по-широк кръг потребители, разработихме мобилна версия на сайта „Карта на времето”, която е копие на основния уебсайт, но е предназначена само за мобилни устройства. Издирването, събирането и документирането на бита, историята и традициите, културната и родова памет във всички 123 селища от регион Враца като принос към документирането на културното наследство на района и общобългарското краезнание е основна цел на сайта.

Продължителност на проекта: юни-ноември 2021

Стойност на проекта: 4 865, 47 лв.

Проект „Книжни пътеки и мобилни библиотеки от Северозападна България до Скандинавия“

Проект BGCULTURE-2.001-0056 „Книжни пътеки и мобилни библиотеки от Северозападна България до Скандинавия“ по процедура за подбор на проекти с предмет „Подобрен достъп до изкуство и култура” по Резултат 2 на Програма РА 14 „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество” по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г. Договор № РА 14 -P2-2.1 -РД-5/07.06.2021 година.

Бенефициент: Регионална библиотека „Михалаки Георгиев“ – град Видин

Партньор: Регионална библиотека „Христо Ботев“ – град Враца

Продължителност на проекта: 20 месеца

Стойност на проекта: 283 336,00 лева

Регистрационен номер на проекта: BGCULTURE-2.001-0056 – С01

Проектът „Книжни пътеки и мобилни библиотеки от Северозападна България до Скандинавия” има за цел да обедини усилията на Регионалните библиотеки „Михалаки Георгиев” –

Видин и партньора Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца в мисията за създаване на иновативна и атрактивна форма за достъп до култура и изкуство на открито. Авторите се ръководят от идеята за повишаване привлекателността на библиотечните услуги чрез достигане до публики на място, прилагане на оригинални методи в културното предприемачество в отдалечени райони с население с ограничен ресурс за достъп до културни продукти, включително представители на малцинствената общност.

Проектът се фокусира върху създаване на устойчиви канали за комуникация и обмен на информация за въздействие върху публики с цел популяризиране на местни автори и произведения и привличане на последователи, читатели и потребители на културни продукти. Другата основна цел е изграждането на нови модели за стимулиране интереса към традиционното четене на книги чрез използване на традиционни и дигитални способности и облачни технологии за предлагане на библиотечна услуга на място в Северозападна България.

В реализацията на проекта са заложили следните логически свързани помежду си дейности:

- *Създаване и представяне на нов културно-информационен атракцион на открито „Пътуваща сцена – на припек и на сенка”*

Културният продукт-атракция ще представлява пътуваща сцена и ще се реализира чрез електрическо мобилно съоръжение от закрит тип, което ще бъде оборудвано с книги, рафтове за книги, презентационен сет и работно място за регистриране на потребители и заемане на литература. Продуктът е предназначен за открити пространства и ще служи за предоставяне на традиционни и онлайн срещи със съвременни автори и популяризиране на техни произведения, обърнати към местните общности. За изпълнение на дейността ще бъдат разработени пилотни литературни маршрути, които ще включват импровизирани спирки в извънградски зони и малки населени места, където ще бъде представен новият културно-информационен продукт.

- *Създаване на уеб базирана платформа .BOOK IT. за свободен публичен достъп до култура и обмен на информация в областта на литературата*

Платформата ще представя съвременни автори пред широк кръг потребители и ще бъде разработена на три езика - български, английски и норвежки. Това от своя страна ще позволи превръщането ѝ в интерактивна културно-информационна мрежа за достъп до нови съвременни литературни издания и обмен на информация в областта на литературата.

- *Провеждане на международен уъркшоп „Диверсифициране на културно-информационни услуги и устойчиво развитие на публики“*

В рамките на двудневния уъркшоп ще бъдат създадени различни и новаторски комуникационни канали, които да привличат нови публики и същевременно да влияят на всеки индивид поотделно по уникален и интерактивен начин. Участие в събитието ще вземат служители в библиотеките и други културни оператори, творци, издатели, медии и др.

- *Разработване и изпълнение на стратегия за устойчиво привличане на публика чрез иновативни съвременни библиотечни услуги и достъп до култура*

В рамките на дейността се предвижда разработване и изпълнение на устойчива стратегия за привличане на нови публики, които да обхванат извънградските централни зони и малките населени места, както и достигането до публики с ограничен достъп до култура като ромската общност, хора в неравностойно положение и други в Северозападния регион – областите Видин, Враца и Монтана.

- *Организиране и провеждане на демонстрационна арт-инсталация: „Книжни фиорди“*

Артистичната инсталация спектакъл „Книжни фиорди“ има демонстрационен характер. Пред публика ще се представят от артисти и дизайнери нови конструкторски техники и решения, които синтезират различни видове изкуства. В демонстрационната звуково-светлинна арт инсталация ще се включат творци и

дизайнери от България и Норвегия, както и участници в различни артистични групи и работилници от областните градове на Северозападна България.

- *Обмен на добри практики и ноу-хау за развитие на публики в Норвегия и България*

Ще бъде организирано посещение на група от България в Норвегия. Основна цел на обмена е чрез жива връзка да се обсъди концепцията за изпълнение на съвместните дейности, да се обмени опит по отношение на работа в областта на културата и по-конкретно да се събере информация за съвременни автори от Норвегия и организирането и провеждането на литературни събития.

- *Повишаване капацитета на административния и експертен персонал за създаване и популяризиране на съвременни литературни продукти чрез провеждане на обучения.*

Предвижда се да се подобрят уменията на библиотечния персонал за разработване и представяне на атрактивни презентации за популяризиране на събития и каузи, изграждане на умения за публично говорене и успешно позициониране на културните институции пред бъдещи партньори и спонсори, както и подобряване на комуникационни умения, планиране и структуриране на цялостното провеждане на събитие.

Проект Литературен фестивал „Враца - книжен град“

Проектът бе реализиран с финансовата подкрепа на фонд Култура към Общински съвет – Враца на стойност 1306 лв. /виж раздел IV Културна дейност/.

Програма „Едногодишна целева субсидия за подпомагане на дейността на държавни, общински и регионални институти за създаване, съхраняване и разпространение на произведения на изкуството и културата, както и за опазване и популяризиране на културно-историческото наследство“.

Регионална библиотека кандидатства по Програма „Едногодишна целева субсидия за подпомагане на дейността на държавни, общински и регионални институти за създаване, съхраняване и разпространение на произведения на изкуството и културата, както и за опазване и популяризиране на културно-историческото наследство“ и получи финансово подпомагане в размер на 14 831,41 лева за компенсиране на част от вече заплатени разходите за електрическа енергия на организацията от Национален фонд „Култура“ по програма за подпомагане на дейността. Средствата са предназначени за плащане на електрическа енергия.

Програма „Тийнейджъри в библиотеката”

През 2021 година Тийн Зоната за първи път имаше план за дейността, който не се реализира с пълната си сила поради динамичния развой на обстановката, свързан както с Ковид-19, така и с интересите и нагласите на тийнейджърите. Дейността бе фокусирана върху активности със събитиен характер, както и върху продължаващи във времето кампании и проекти. Голяма част от дейностите се проведеха онлайн, на открито или бяха смесица между двете.

- **Лов на истории** – отборна игра за младежи от 5 до 12 клас, свързана с отбелязването на Националния празник на България – 3 март. Предизвикателството пред учениците бе да търсят послания и разрешават загадки. Следите, по които поеха, ги запознаваха с интересни факти и локации от историята на родния край. А отговорите ги отвеждаха към ценните разкази в сайта „Карта на времето”. Включиха се общо 8 отбора от 6 врачански училища.
- **Великденска картичка за баба и дядо** – съвместно с отдел „Краезнание” провокирахме учениците от 5 и 8 клас на СУ „Козма Тричков” да попълнят реплика на великденска картичка отпреди 100 години. За младежите от 21 век бе интересно предизвикателство измислянето на пожелание и надписването на истински пощенски плик.
- **„Нощ на литературата”** – Директорът на библиотеката Силвия Павлова чете заедно с тийнейджъри откъси от „Балада

за един счупен нос“ от Арне Свинген - един от най-продуктивните, най-четени и най-превеждани норвежки детско-юношески автори.

- **Дискусия с тийнейджъри „Възможно ли е ново начало?“** НПО „Лидери за ново начало“ гостува на библиотеката и част от програмата бе обсъждана с тийнейджъри от ПЕГ „Йоан Екзарх“- Враца за качествата на новите лидери.
- **„14 предизвикателства за 3 седмици“** – като част от ежегодната инициатива „Маратон на четенето“ играта бе насочена към деца и младежи от 10 до 19 години и се проведе изцяло онлайн в социалната медия Инстаграм. В рамките на три седмици участниците трябваше да изпълнят разнообразни по своя характер задачи, свързани с книги, автори и историята на града. Всички, които изпълниха и 14-те предизвикателства, бяха отличени с грамота и награда от библиотеката. Взеха участие 26 деца, а отличените бяха 9.
- **„Коледни предизвикателства“** – от 1 до 20 декември коледни кътове бяха обособени в отделите на библиотеката с празнично опаковани книги, в които посетителите откриваха предизвикателства, свързани с приготовленията за светлия празник. Играта продължи във Фейсбук, където бяха публикувани споделените от участниците резултат от своите усилия. Включиха се над 60 деца, младежи и възрастни, а 23-ма бяха наградени.
- **Академия за графичен дизайн** - В обучението се записаха 22-ма младежи от 12 до 19 години, които бяха готови да тестват своите умения в сферата на дизайна и художественото оформление. От 20 юли, в продължение на 6 седмици, участниците създаваха реален проект под менторското ръководство на Мария Георгиева – графичен дизайнер с над 10 години опит в международна среда и огромно желание да предаде своя опит на младежите от Враца. Проектът, върху който работиха, бе създаване на лого за Тийн Зоната, с което курсистите се справиха страхотно. В резултат получихме 5 предложения, от които жури от професионалисти в областта избра това на 12-годишната Рая Станчева. То отговаряше най-точно на изискванията, визията и целите на Тийн Зоната.
- **Code week 2021 - „Игра на кодове“** – за поредна година се включихме в европейската седмица на програмирането от 18 до 22 октомври 2021 г., в която участваха младежи от 13 до 18

години. Участниците кодираха, без да използват компютър или смарт устройства, като предизвикателството бе да мислят няколко хода напред, за да успеят да подредят правилно поредицата от команди. Настолната игра „Игра на кодове“ стимулира креативното и критично мислене у учениците чрез един забавен игрови модел. Участие взеха 107 ученици от 7 до 9 клас на СУ „Козма Тричков“ и ЕГ „Йоан Екзарх“.

- **Проект „Четене с предизвикателства“** - В началото на тази учебна година Регионалната библиотека „Христо Ботев“ във връзка с насърчаване на четенето за удоволствие при деца и младежи от 1 до 12 клас стартира проект „Четене с предизвикателства“. Той протича в три етапа с продължителност от октомври 2021 г. до май 2022 г. Продължаващата през цялата учебна година подкрепа цели мотивацията у учениците да расте и става устойчива до края на проекта. Забележителното по проекта е, че той излиза извън пределите на града, за да достигне до повече деца и сподели магията на четенето и любовта към книгите. Включиха се ученици от прогимназиален етап на ОУ „Климент Охридски“, гр. Бяла Слатина (сътрудничеството е по проект на МОН, модул „Библиотеките като образователна среда“) и четвъртокласници от СУ „Христо Ботев“, гр. Козлодуй.
- **Онлайн игра „Познавам будителите“** – кампанията се проведе във Фейсбук в първите десет дни на ноември. В нея можеше да участва всеки, който е почитател на страницата на библиотеката: [fb.com/libvratsa](https://www.facebook.com/libvratsa). Всеки ден бяха публикувани въпроси за известни и по-малко познати личности, които със своя принос са влезли в историята на град Враца. Участие взеха и тийнейджъри, които бяха наградени.

VI. Координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност

През 2021 г. Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца извършва координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките от област Враца, съгласно Закона за обществените библиотеки.

На територията на област Враца през 2021 г. са работили 115 библиотеки с щатни библиотекарски:

* Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца

* Читалищни библиотеки – 103

* Училищни библиотеки – 7

* Вузовски библиотеки – 2

* Специални библиотеки – 2

Основни дейности в отдела са свързани с изпълнението на задълженията на Регионална библиотека за оказване на експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките и библиотекарите на територията на област Враца. По-значимите от тях са – организацията и провеждането на националните кампании, обявени от ББИА, Министерство на културата, Фондация „Глобални библиотеки – България“, община Враца и други образователни институции и фондации, като Национална библиотечна седмица, Маратон на четенето, отбелязване Деня на Народните будители и др. През 2021 г. тези инициативи са популяризирани сред библиотекарите от областта.

Водене на Регистъра на обществените библиотеки и работа с библиотеките от област Враца по попълване и предаване на информационните карти.

Цифрови показатели: Раздадените библиотечни документи от библиотековедския фонд през 2021 г. са 155; от тях книги – 57 тома и периодични и продължаващи издания – 98 тома. Посещенията са 119. Този специализиран фонд е попълнен с 18 тома нови заглавия и две списания – „Библиотека“ и „ББИА онлайн“. През 2021 г. са направени 1225 устни консултации с библиотекарите от областта по основи на библиотечната теория и практика – комплектуване, обработка на БД, водене на Дневник на библиотеката, класификация на БД, организация на БФ, реорганизиране на пространството в библиотеките, прочистване на БФ и отчисление на БД, инвентаризация на БФ, попълване на годишни отчети. Библиотекарите от областта имаха най-много въпроси относно изготвянето, изпълнението и отчитането на проект за книги към Министерство на културата, както и при вписването на данните в Регистъра на обществените библиотеки. В резултат на добрата информационна и консултантска помощ, която оказваме по проект „Българските библиотеки – съвременни

центрове за четене и информираност” от област Враца са кандидатствали 52 библиотеки, като 40 от проектите са одобрени.

В отдела се поддържа Информационен масив за състоянието на библиотеките и движението на персонала в библиотеките в областта. Той съдържа данни за читалището – име, ПК на населеното място; работно време на библиотеката; за работещия библиотекар – име, длъжност, образование и квалификация, адрес, телефон и и-мейл за контакти. С цел подобряване на методическата дейност през 2020 г. по проект към Министерство на културата закупахме модул „Регионална дейност“. През 2021 г. е въведена в базата данни информацията за библиотеките от региона и работещите в тях библиотечни специалисти, както и статистическа информация за библиотечния им фонд с показателите за 2020 г. С въвеждането на целия информационен масив имаме възможност автоматично да извеждаме статистическа информация и да изчисляваме индикаторите читаемост, посещаемост, обръщаемост на фонда, книгоосигуреност и обхватност.

Информационната дейност се реализира в две посоки – от една страна за библиотекарите от област Враца и от друга за институции и организации на регионално и национално ниво се подава информация за библиотеките.

През 2021 г. справки, анкети и проучвания, статистически показатели и информации са подавани на Община Враца, РЕКИЦ – Враца, ББИА, Фондация „Глобални библиотеки – България” и Министерство на културата.

Библиотечните специалисти от Враца и областта своевременно са информирани за всички важни събития и кампании на регионално и национално ниво, инициирани от Регионална библиотека, ББИА и Министерство на културата, като Маратон на четенето, Национална библиотечна седмица, Седмица на детската книга, Национална награда „Бисерче вълшебно“, Ден на народните будители. А също така за възможности за проекти и програми, обяви на различни фондации и институции, по които могат да кандидатстват читалищните библиотеки. Голям процент от колегите се включват в националните кампании и обявяват Дни на отворени врати, с което популяризират библиотеките, дейностите си и допринасят за изграждане навици за четене и интерес към книгите. И през 2021 г. сложната ситуация с COVID

пандемията наложи промяна във формата на голяма част от библиотечните инициативи и голяма част от срещите на живо преминаха в онлайн събития. Кампанията #ВкъщиСъмИЧета, която РБ „Христо Ботев“ осъществява съвместно с AzCheta-AzCheta.com беше популяризирана сред всички библиотеки от областта.

През годината Регионална библиотека полагаше усилия да подпомага библиотекарите от областта в обучения за разширяване на познанията в различни сфери на обществения живот и новости в библиотечната теория и практика.

✓ **Годишно събрание за отчитане дейността на обществените библиотеки на област Враца през 2020 година**

Събранието се проведе на 25.02.2021 г. изцяло във виртуална среда чрез платформата Zoom и започна с обсъждане на изпълнението на плановите показатели на библиотеките от Врачанска област през 2021 г., проблемите, възможностите и перспективите за развитие.

През 2021 г. във Врачанско работят 115 обществени библиотеки. Те са оборудвани с 401 компютърни конфигурации, 246 от които предоставят безплатен достъп до интернет за своите потребители. Изградени са 46 информационни центъра. Библиотеките притежават 1 543 414 библиотечни документа. Новите постъпления във фондовете са 23320. Регистрирали са общо 19 525 нови потребители. Заетите библиотечни документи са 288 062, а посещенията – 230 946. Библиотеките от област Враца са кандидатствали по 70 проекта, като 47 от тях са одобрени и финансирани.

Обществените библиотеки се адаптираха бързо към новите условия за работа и общуване с потребителите, дори във времето на социална изолация. Усилията им през 2021 г. се трансформираха от традиционните кампании за насърчаване на четенето към използване на съвременни информационни и комуникационни технологии при организирането на събития за стимулиране на творческото мислене, талантите, креативността и интереса към търсене на знания. Със своите 2 261 инициативи, обществените библиотеки на територията на област Враца, утвърждават мястото си на водещ културен и информационен център. Предоставяйки равен достъп до информация, успяват да

приобщят всички жители на своето населено място и дават своя принос за развитие на местната общност.

В срещата се включи и Вал Стоева, председател на съвета на фондация „Детски книги“ и главен редактор на сайта: www.detskiknigi.com. Тя говори по темата „Насърчаване на читателската интелигентност у деца и тийнейджъри“, като акцентира върху важността на четенето по желание и основната роля на библиотекарите при предлагането на литература спрямо желанията и възрастта на децата. Според нея съветите на библиотечните специалисти са много полезни и за родителите в опитите им да намерят подходящото четиво за децата си. Вал Стоева представи и новите заглавия, включени в тазгодишното издание на наградата „Бисерче вълшебно“.

Калина Тодорова от отдел „Краезнание“ към Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца представи сборника „Пътища към новото време – градската и селската култура в модерна следосвобожденска България“.

VII. Професионална квалификация

През изминалата година библиотечни специалисти преминаха през следните обучения:

- Обучение от специалист от РСТМ за работа в модул „Регионална дейност“ на софтуерен продукт АБ.
- Онлайн лекция на тема медийна грамотност по „Проект 48“ с лектор Александър Кръстев от „Аз чета“.
- „Общуване и работа с потребители и общности“.
- Участие в годишно отчетно-изборно събрание на ББИА на 29 юни в гр. София.
- „Повишаване капацитета на административния и експертен персонал на културните оператори от България за създаване и популяризиране на съвременни литературни продукти“ по проект „Книжни пътеки и мобилни библиотеки от Северозападна България до Скандинавия“.
- Обучение за ментори по медийна грамотност с Мирюлюба Бенатова.

- Онлайн курс „УДК – методика на класифицирането” съвместно с ЦПОБ на ББИА с лектор Милена Миланова от СУ „Св. Климент Охридски”.
- „Различните платформи за обучение и как те могат да бъдат използвани за обучение на обучители и обучение на потребители” с лектор д-р Димитрина Папагалска.
- Обучение по медийна грамотност.
- Уебинар „Обмен на добри практики в обучението на възрастни в област Враца”.
- Запознаване с най-новите тенденции и програмни продукти в областта на автоматизацията на библиотечните процеси;
- Работа със скенер за книги и специализиран софтуер BatchScanWizard;
- Обучение за прилагане на онлайн услуги в библиотеката „Моята библиотека“;
- Обучение по здравословни и безопасни условия на труд.

VIII. Административна и финансова дейност

През отчетния период библиотеката работи със съвременна организационно-функционална структура. Създадена е с цел оптимизиране на дейността и създаване условия за въвеждане на иновации.

В края на годината в културната институция работят следните щатни служители: директор, експерт „Връзки с обществеността”, счетоводител, експерт „Човешки ресурси”, системен администратор работник-библиотека, касиер-домакин, чистач и библиотечни специалисти. Изразходваният бюджет на библиотеката за 2021 г. е в размер на 622 205 лева. Средства от републиканския бюджет – 565 895 лв.; дофинансиране, проекти, програми и дарения – 36 309 лв. (Виж Приложение 3)

Средната брутна заплата е 1204,55 лв.

Допълнително материално стимулиране във връзка с постигнати високи резултати на служителите бе получено по повод 11 май – Професионален празник, 1 ноември - Ден на народните будители, 25 декември - Коледа. В отчетния период на служителите бяха изплатени и средства за работно облекло в размер на половин

минимална работна заплата. Финансовата година за РБ „Христо Ботев“ приключи без задължения. През отчетния период са проведени 13 заседания на Дирекционен съвет като специализиран колективен съвещателен орган, на които са разглеждани и взети решения по основни проблеми, касаещи библиотеката.

IX. Материално-техническа база

През 2021 г. бе финализиран и спечелен проект „Реконструкция, ремонт и внедряване на мерки за енергийна ефективност в библиотека“, част от Инвестиционната програма на Община Враца, по Оперативна програма „Региони в растеж“. Очаква се през 2022 година да стартират ремонтните дейности.

В началото на годината библиотеката закупи UV машина за стерилизиране на книги „Book Sterilizer SK-8000“. Модерният апарат е инсталиран в отдел „Заемна за дома“ и е на разположение на всеки, който желае да дезинфекцира отново книгите преди да ги занесе въкъщи. Машината обработва до 6 книги наведнъж за 30 секунди. С помощта на UV лампи се осигурява 99,9% ефективна защита срещу прах, паразити, бактерии и вируси, в това число и COVID-19. В устройството е инсталиран и освежител, който дезодорира изданията, а прахът се отстранява чрез високо въздушно налягане и силен поток от въздух. При стерилизацията книжните тела не се увреждат. Машината бе закупена със собствени средства.

X. Връзки с обществеността

През 2021 година екипът на Регионална библиотека „Христо Ботев“ - Враца продължи да се справя с предизвикателствата, наложени вследствие на пандемията. Срещите на живо, обслужването, достъпът до информация и култура бързо бяха трансформирани спрямо световните здравни изисквания и се изпълняваха стриктно и при условия в работа на пандемия от COVID - 19.

Инициатива, която стартирахме още с настъпването на пандемията през 2020 г., продължихме да реализираме успешно и

през 2021 година. Кампанията за онлайн представяне на автори #ВкъщиСъмИЧета, иницирана от най-голямата медия за четене и книги в България „Аз чета“ и Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца осъществиха редица срещи с водещи имена сред българските писатели и творци.

Фокусът на комуникацията с публиките през 2021 година продължи да бъде върху онлайн събития през по-голямата част от годината и в събития на открито, когато външните климатични условия го позволяваха. Онлайн инициативите преминаха изключително успешно, интерес имаше както от страна на най-малките приятели на библиотеката, така и сред възрастните читатели. В онлайн среда премина седмицата на „Приключенията на Лиско“, където включихме ученици от начален етап на образование в литературна работилница, посветена на 100 години от рождението на Борис Априлов. Виртуално влязохме във всички детски градини на Враца със забавната картинна игра „Есенни вълшебства“. Форматът на традиционната кампания през април „Маратон на четенето“ бе изцяло в дигитална среда: предизвикателства в социалните мрежи, онлайн срещи с автори. На живо от фейсбук страницата на РБ „Христо Ботев“ излъчихме и 18-та регионална краеведска конференция „Трапеза и традиции – храни и напитки от Северозападна България“, събрала виртуално изследователи от целия Северозапад. Стартирахме нова програма „Четене с предизвикателства“, която стимулира и подкрепя четенето за удоволствие. Програмата е разработена за ученици от II до VII клас и предлага подкрепа през цялата учебна година за училищата и учителите, които желаят да се включат. Срещите с учениците също се осъществяват във виртуална среда.

И през тази година библиотечните специалисти продължиха да търсят нови начини за свързване със своите публики, въпреки специалните технически изисквания, познания на платформите за онлайн комуникация и предварителната подготовка на всеки от участниците. Проведените в дигитална среда събития доказаха, че дори във време на социална изолация библиотеките умеят да посрещат предизвикателствата на новия ден, продължават да бъдат предпочитан партньор и мотиватор за търсене на знания.

През 2021 година обществената библиотека не се отказа, въпреки сложната епидемична обстановка, да проведе третото издание на литературния фестивал „Враца – книжен град“. Програмата претърпя промени, но успяхме да осъществим инициативата, която вече е притегателно и очаквано от врачани есенно събитие. Бяха реализирани поредица от литературни срещи с популярни имена от българската културна сцена: топжурналисти, нашумели автори на поредици за деца, артисти и издатели. Богатата програма се проведе съобразно всички противоепидемични изисквания. Наложихме ограничение на броя присъстващи, но всички срещи бяха предвани на живо от страницата на библиотеката във Фейсбук, като всяка от тях достигна средно до още 300 човека, освен присъстващите в залата.

С виртуалните събития, разнообразните канали за достъп до информация и култура, се затвърди и силното присъствие на библиотеката в дигиталното пространство.

Използваме разнообразни канали за комуникация - на живо в ефир, в сайт, фейсбук страници, инстаграм, ютуб, преса и платформи за стрийминг и видео споделяне. Традиционни остават и рубриците в двете радиа с национален обхват. Това са регионалната програма на „Дарик“ - „Дарик радио Враца“ с рубриката „Дарик чете“ и БНР „Радио Видин“ с предаването „Карта на времето - пътешествие към корените“. Към тях се добавя и стартиралата през 2021 година ютуб рубрика „Препоръчано от библиотекаря“, в която библиотечните специалисти от РБ „Христо Ботев“ – Враца споделят в кратки видеа техния прочит на интересни заглавия от книжния фонд на библиотеката.

През 2021 година проведохме мащабно изследване на потребителските търсения на нашите читатели. Анкетата попълниха 161 потребители, а резултатите ни показаха, че се движим в правилната посока, за да отговорим на техните интереси и нагласи. Читателите припознават библиотеката като място за вдъхновение и най-голямото очакване е тя да предлага услуги, свързани с личностното развитие. Нашите потребители желаят да получават повече информация за нови заглавия и организирани събития на място в библиотеката, въпреки че основно ползват Фейсбук, за да се информират за новостите около дейността на библиотеката. Екипът

на библиотеката получи висока оценка за обслужването в отделите, разнообразието на книжния фонд, както и за организираните събития и фестивали. 38% от попълнителите анкетата са пожелали да оставят коментар, като от тях 22% от тях са отправили препоръка за подобряване на работата, а 78% са похвали към екипа и пожелания да продължават да радват малки и големи със своята креативност и иновативност.

ПРИЛОЖЕНИЕ

**1. Сводна статистическа таблица за изпълнение
на основни показатели за 2021 г.**

№	Показатели	Ед. мярка	Отчет
1.	Библиотечен фонд	Рег.ед.	271 095
2.	Набавени библиотечни материали	Рег.ед.	3 517
3.	Отчислени библиотечни материали	Рег.ед.	2 889
4.	Текущо получавани периодични издания	Загл.	74
5.	Регистрирани читатели	Брой	5 000
	- под 14 години	Брой	2256
	- над 14 години	Брой	2 744
6.	Заети библиотечни материали	Рег.ед.	118 118
7.	Посещения - общо	Брой	229 741
	- в залите на библиотеката	Брой	68 567
	- виртуални - в уебсайтове на библиотеката	Брой	207 241
8.	Направени справки общо	Брой	36 144
	От тях - устни	Брой	17 376
	- писмени	Брой	16
	- авт. информационно търсене	Брой	18 752
9.	Организиран масови прояви	Брой	217
10.	Методическа дейност		
	- оказана експертно-консултантска помощ	Бр. конс.	1225
	- организирани квалификационни мероприятия	Брой	2
	- посетени библиотеки	Брой	42
11.	Щатен състав	Брой	28
12.	Бюджет общо	Лева	622 205

2. Библиотечни инициативи през 2021 година

ОТДЕЛИ	Заемна за дома	Детски отдел	Филиал	Читалня	Изкуство	Краезнание	Справочен	Тийн зона	ОБЩО
Изложби									5
Витрини по повод бележити дати и годишнини	7		23		10		1		41
Творчески вечери, срещи с автори, представяния /в т.ч. и онлайн/									17
Конференции и фестивали									2
Краеведски разходки									8
Беседи за ББЗ с разходка в библиотеката	5	5							10
Литературни четения		23	16						29
Образователни игри		27	5						32
Образователни игри /онлайн/		32							32
Артистични работилници		5	15						20
Демонстрации, клубове по интереси	3							2	5
Състезания, игри, конкурси	1							2	3
Състезания, игри, конкурси /онлайн/	2							2	4
Дискусии									5
Кампании									4
Общо събития за 2021г.									217

**3. Бюджет на библиотеката по параграфи
за 2021 година**

Видове дейности	§§	Изразходвани средства:
Заплати и възнаграждение за персонала, нает по трудово и служебно правоотношение	0100	394457
Други възнаграждения и плащания на персонала	0200	19092
Осигурителни вноски от работодател	0500	78111
Издръжка	1000	117591
Платени данъци	1900	1259
Разходи за членски внос	4600	80
Придобиване на ДМА и НДА	5200 5300	11615
Общо бюджет		622205